

LRF:s syn på åtgärdsprogrammen

Kristianstad den 11 November, 2015

Göran Kihlstrand, LRF Skåne

Tankegångar hos LRF

- Fortsätta att medverka till renare vatten samtidigt med en ökad produktion.
- Lönsamhet måste finnas.
- Måste finnas en rimlig bördefördelning.
- Konkurrensneutralt med andra länder.
- Måste bli en politisk avvägning mellan produktion och miljö.
- Göra en ekonomisk konsekvensanalys.
- Generationsmålet.

Gröna Näringarna

- **Vilka områden är viktigast för oss?**
  - Övergödning
  - Dricksvattenskydd
  - Miljögifter / Bekämpningsmedel
  - Enskilda avlopp
  - Markavvattning / Morfologiska förändringar
  - Skogen

Övergödning

- **Strukturkalkning: 1 750 MSEK (500 000 ha, >20% ler)**
  - Hur mycket vetenskap finns bakom åtgärden ”Strukturkalkning”?
  - Strukturförbättringar finns säkert men hur mycket reduceras P-förlusterna och hur länge?
  - Ekoodlingen kan inte använda bränd eller släckt kalk.

Markavvattning / Morfologiska förändringar

- Restriktioner angående markavvattning där begränsningar i underhåll och rensning föreslås.
- Återställa de morfologiska förändringarna:
  - Sjösänkningar
  - Rätningar
  - Rensningar
  - Invallningar
  - Kvarndammar
  - Flottningsleder
  - Vandringshinder

Markavvattning / Morfologiska förändringar

- Markavvattning är nödvändig för livsmedelsproduktionen
- Markavvattning är nödvändig för andra viktiga funktioner:
  - Infrastruktur
  - Bebyggelse
  - Översvämningsskydd
  - Skogsproduktion

Summering för jordbruket

- VM uppskattar jordbrukets kostnader till 2 000 MSEK per år.
- Jordbrukets sammanlagda inkomster enligt SCB är 5 500 MSEK per år.
- Till detta kommer:
  - Omprövning av ~365 000 enskilda avlopp
  - Omprövning av ca 2 000 småskaliga vattenkraftverk.
  - Dessa två ovanstående åtgärder betingar miljardbelopp.

Synpunkter från HaV

- Belastningen från Östersjöns bottnar tre gånger större än påverkan från land
- Det kan upp till 100 år innan signifikanta skillnader ses

Efter Remisstiden 30 april, 2015

Uppdaterade uppgifter i samråd med Jordbruksverket

Uppdaterade uppgifter i samråd med Jordbruksverket

- Kostnad för strukturförbättring**
  - Tidigare 0 kr/ha, Nu 200 kr/ha

Uppdaterade uppgifter i samråd med Jordbruksverket

- Kostnad för strukturkalkning**
  - Tidigare 0 kr/ha, Nu 200 kr/ha

- Effekt av våtmarker (ej P-dammar)**
  - Betydligt effektivare avseende fosfor (x2)

Uppdaterade uppgifter i samråd med Jordbruksverket

- Kostnad för strukturkalkning**
  - Tidigare 0 kr/ha, Nu 200 kr/ha

- Effekt av våtmarker (ej P-dammar)**
  - Betydligt effektivare avseende fosfor (x2)

- Omfattning av skyddszoner**
  - >6 m tagits bort

Konsekvens av förändringarna

Årskostnad

- Remiss (totalt 500 milj)
- Nu (totalt 300 milj)

Konsekvens av förändringarna

- ❑ **Fler tidsundantag till 2027** – nu > 60 % av alla övergödda vfk (nationellt)

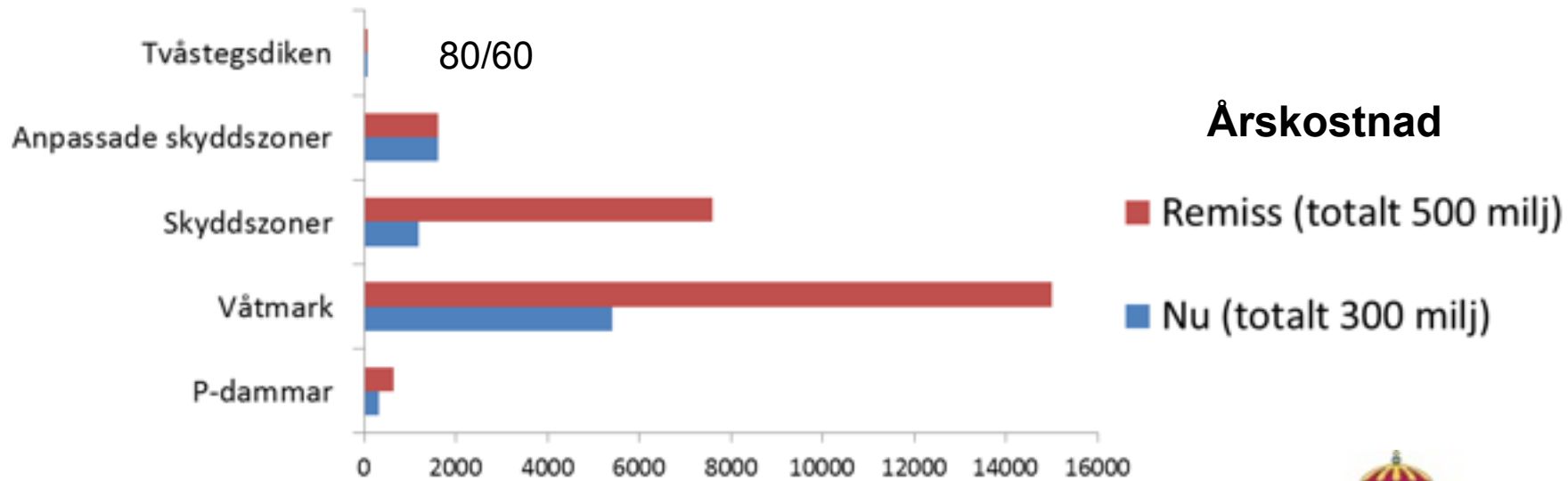
Årskostnad

- Remiss (totalt 500 milj)
- Nu (totalt 300 milj)

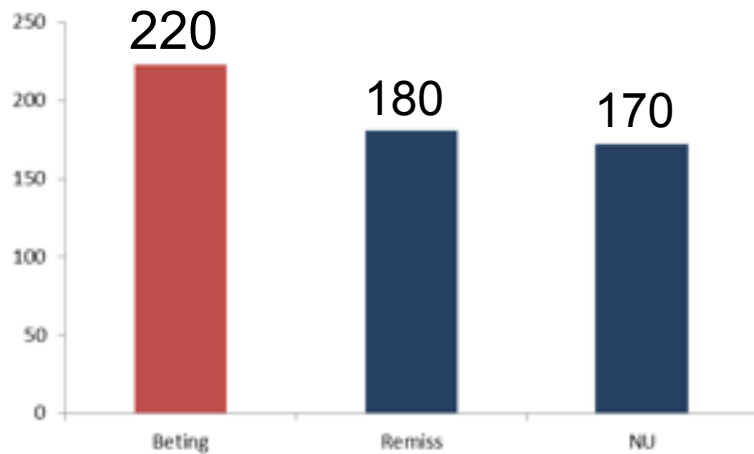
Konsekvens av förändringarna

- ❑ **Fler tidsundantag till 2027** – nu > 60 % av alla övergödda vfk (nationellt)
- ❑ Mängden åtgärder som kan komma att ta jordbruksmark i anspråk minskas från 25 000 till under 9 000 hektar (<1% av jordbruksarealen)

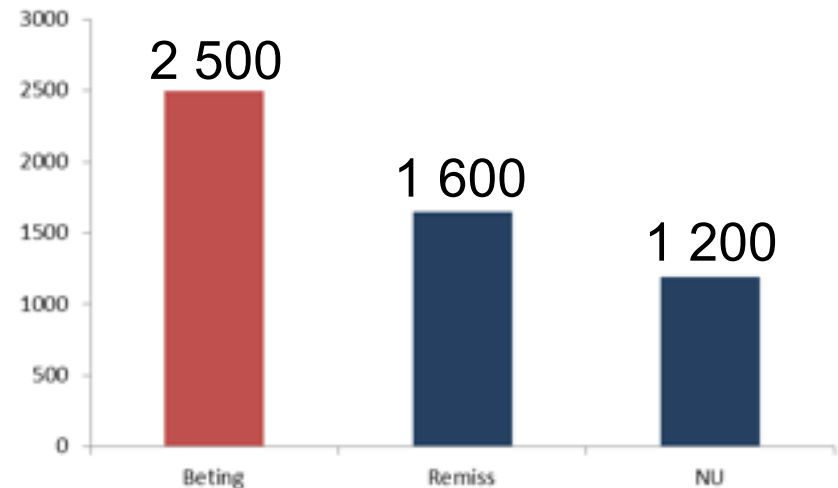

Effekt av förändringarna, kustvatten SÖVD -Effekt

Fosfor (ton)

Kväve (ton)

Miljökvalitetsnormer och undantag

Genomförda förändringar - fler tidsundantag till 2027 för åtgärder inom jordbruket

- Tidsundantag till 2027 har tillämpats p.g.a. av orimliga kostnader för:
  - Hälften av strukturkalkning, fosfordammar och våtmarker
  - Åtgärder i vissa områden där kostnaden överstiger nyttan
  - Vattenförekomster som ligger nedströms sådana som fått tidsundantag till 2027
- > 60 % av alla övergödda vattenförekomster har tidsundantag till 2027

Jordbruksverket - Regeringsprövning

- Jordbrukets ställning bör enligt förarbetena inte tillmätas mindre vikt än andra näringar och intressen som utpekats som Riksentressen.
- För att betona jordbrukets betydelse infördes i MB att jordbruk är av nationellt intresse och att det krävs speciella skäl att exploatera brukningsvärd jordbruksmark.
- De åtgärder som SJV anser strider mot MB är *våtmarker, fosfordammar, anpassade skyddszoner, skyddszoner och tvåstegsdiken*, eftersom dessa åtgärder medför att odlingsarealen minskar med >80 000 ha jordbruksmark.

Jordbruksverket 3

- **Jordbruksverket** behöver ta fram **styrmedel, med syfte att följande åtgärder genomförs i tillräcklig omfattning** för att bidra till att MKN för vatten följs:
- Strukturkalkning
- Kalkfilterdiken
- Anpassade skydds zoner
- Skydds zoner
- Obrukade kantzoner
- P-gödsling anpassad till grödans behov
- växttillgängligt P
- Höga engångsgivor av P undviks

l av

Citat från Åsa Romsons genmälen i interpellationsdebatt med Sten Bergheden den 3 september, 2015

- *”Siffrorna och en del annat som har tagits upp i den här debatten tyder på att underlaget från vattenmyndigheterna har varit undermåligt. Den kritiken finns. Jag ser den och har inte annat att tillföra än att konsekvensanalyserna har varit för dåliga.”*

Lägesrapport för vattendirektivet

- Beslut tas av de fem vattendelegationerna i december, 2015.
- Både LRF Riks och regioner uppvaktar och har samtal med enskilda ledamöter
- Oklart vad Regeringens överprövning leder till och när beslut kommer
- Finansieringen är inte klar

Grundproblemet kvarstår

- LRFs grundläggande kritik är fortfarande att de båda undantagen *sänkta kvalitetskrav* och *kraftigt modifierade vatten* inte används.
- Hög ambition skapar stort behov av åtgärder.

Kostnaderna för jordbruket har minskat i jämförelse med samrådsunderlaget

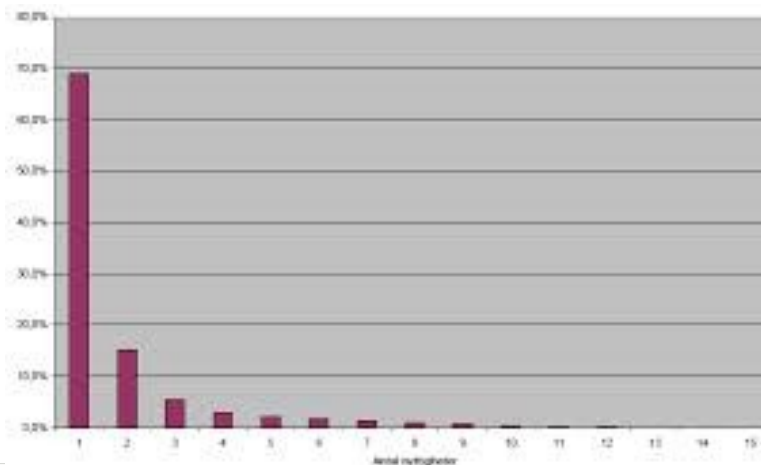
- Kostnader fördelas till 2027 istället för till 2021, vilket förklarar en del av sänkningen
- Olika kostnader cirkulerar mellan 50 och 200 SEK/ha i medeltal för landets åkermark.
- Kostnaderna utgörs av förslag på lagkrav på skydds-zoner och förbud mot att sprida stallgödsel på P-rika jordar.

Kostnaderna för jordbruket har minskat i jämförelse med samrådsunderlaget

- Kostnaderna fördelas inte lika på alla. Några hundra gårdar träffas av kostnader för P-förbud och några tusen för lag om skyddszoner.

Danmark

- Danska regeringen har rivit upp den tre år gamla lagen om skyddszoner.
- Omprövar lagkravet i gödselräkenskaperna om att N-gödsla under grödans ekonomiska optimum.
- Något annat som är mindre generellt och mer målstyrt kommer införas under 2016.
- Genomförandet av vattendirektivet är mycket politiskt i DK och har kantats av bråk.
- Den första vattendirektivscykeln rapporterades fyra år efter EU:s tidtabell.

Regeringskansliet

- Enligt RK bör delegationerna inte fatta ett beslut, om regeringen ännu inte har hunnit ta ställning till den överprövan som SJV har lämnat in, det är rimligt att avvakta den processen.
- RK säger att de inte ser någon överhängande risk för böter för SE.

LRFs synpunkter på kostnadsberäkningar för P-åtgärder i lantbruket

Skyddszoner: LRF + 14 MSEK per år.

Anpassade skyddszoner: LRF + 50 MSEK i anläggningskostnad

Våtmarker: LRF + 5 000 MSEK, markvärdet.

Gödsling med P enligt rek: LRF + 125 MSEK

Kalkfilterdike: LRF + 650 MSEK

Tvåstegsdike: VM och LRF använder samma rapport + 0

24
26
144
72
8164

Västerhavets vattendelegation hemställer till regeringen om att skjuta på beslutet

- VMs delegation för Västerhavet har 10 nov på ett extramöte beslutat göra en hemställan till regeringen om att inte ta det planerade beslutet om ÅP för RDVs 2:a cykel 2015-2021.
- Beslutet var planerat till 2/12 och de hemställer om att skjuta på det ett år.
- Inför besluten råder osäkerhet då bl.a. SJV i april begärde att Regeringen ska överpröva delar av VM samrådsunderlag. Regeringen har ännu inte fattat något beslut som kan ha avgörande betydelse för delegationerna beslut.
- I delegationen var det främst ledamöter från kommuner, lantbruk och övrigt näringsliv som ställde sig bakom hemställan.

Tack för ert intresse!